

Iran: Emigrasjon av personell fra helsesektoren

– Hvor omfattende er hjerneflukten fra den iranske helsesektoren?

Et økende antall leger og helsepersonell velger å forlate Iran – det gjelder både allmennleger, spesialister, jordmødre og sykepleiere. Blant årsakene som trekkes fram, er dårlige økonomiske utsikter, mangel på sivile og politiske rettigheter og en stemning av frustrasjon og håpløshet i samfunnet (Azizi & Van Veen 2023; Diplomatkilde, e-post september 2023; Sinaiee 2023). Lønnspolitikken har også blitt kritisert. Myndighetene fastsetter maksimale gebyrer og private sykehus-tariffer årlig. Derfor kan ikke leger heve honorarene sine til tross for høyere leve-kostnader (Sinaiee 2023). For sykepleiere er lønnen lavere enn 200 USD i måneden, ifølge en nyhetsartikkel i Iran International (2023a).

Det finnes ikke sikre tall på hvor mange personer med helsefaglig bakgrunn som har forlatt Iran de seneste årene. Sentrale aktører i helsesektoren presenterer imidlertid anslag basert på at stadig flere leger og sykepleiere søker om attester som bekrefter retten til å praktisere medisin i Iran. Søknadene indikerer en intensjon om å emigrere, ettersom mange land krever slik attest for å innvilge arbeidsvisum og rett til å jobbe medisinsk. I desember 2023 uttalte en talsmann for Irans medisinske råd (IRIMC)¹ at antallet søknader var tidoblet de siste fem årene (Diplomatkilde, e-post mai 2024).

Basert på attestsøknadene anslås det at om lag 16 000 leger, inkludert spesialister, har forlatt Iran siden 2020 (Tayebi 2024). IRIMC har advart om at landet står overfor en mangel på leger, spesielt barnekirurger, men også jordmødre og gynekologer (Radio Farda 2024; Kayhan Life 2023). En rapport fra Iran Open Data (gjengitt av Iran International 2023b) fra desember 2023 oppga at antallet leger som forlater Iran hvert år, er 30 prosent høyere enn antallet som begynner å jobbe i helsesektoren. De fleste som emigrerer, bosetter seg i arabiske land, særlig i gulflandene (Radio Farda 2023; Sinaiee 2023).

¹ Forkortelsen står for Islamic Republic of Iran Medical Council.

Ifølge en helseorganisasjon i Iran (gjengitt av diplomatkilde, e-post mai 2023) er det særlig leger i privat sektor som forlater landet. Det fører til at leger i offentlig sektor tar over ledige stillinger på private sykehus, med høyere lønninger og mindre arbeidsmengde. En diplomatkilde legger til at det er «de beste legene» i privat sektor som i størst grad flytter til utlandet, og at de igjen blir erstattet av de mest erfarne legene fra det offentlige. På generelt grunnlag kan man derfor anta at det nå er flere leger med mindre erfaring enn før på offentlige sykehus. Det får størst konsekvenser for pasienter som trenger spesialisert behandling, ifølge diplomatkilden (e-post september 2023).

Samtidig rapporteres det at rundt 3000 sykepleiere årlig forlater Iran, i tillegg til at ca. 6000 pensjonerer seg. Til sammenligning uteksamineres det årlig 10 000 sykepleiere fra iranske utdanningsinstitusjoner (Tayebi 2024). Den iranske sykepleierorganisasjonen kunngjorde nylig «en alvorlig mangel» på sykepleiere i landet (Diplomatkilde, e-post mai 2024). Helsevesenet sysselsetter nå rundt 240 000 sykepleiere, noe som ifølge IRIMC (gjengitt i Tayebi 2024) gir en pasient-sykepleier-ratio under aksepterte internasjonale standarder.

Som følge av utvandringen manglet Iran 60 000 helsearbeidere i juli 2023, i henhold til en talsmann for Helsedepartementet (gjengitt i Iran International 2023a). Iran Migration Observatory (gjengitt i Azizi & Van Veen 2023) har for øvrig anslått at 45 prosent av Irans helsepersonell ønsker å forlate landet hvis de kan. En del søker seg også til NGO-er som Flyktninghjelpen (NRC), Den internasjonale redningskomiteen (IRC), Leger uten grenser og Intersos (Diplomatkilde, e-post mai 2023).

Parallelt med denne utviklingen tar færre medisinstudenter spesialisteksamener, særlig innenfor kritiske felt som kardiologi, pediatri og anestesiology. (Diplomatkilde, e-post september 2023). Dersom trenden ikke snus, vil det antagelig være mangel på slike spesialister innen fem år, ifølge en diplomatkilde (e-post september 2023).

Om Landinfos responser

Utlendingsforvaltningens fagenhet for landinformasjon (Landinfo) innhenter og analyserer informasjon om samfunnsforhold og menneskerettigheter i land som Utlendingsdirektoratet (UDI), Utlendingsnemnda (UNE) og Justis- og beredskapsdepartementet har behov for kunnskap om.

Landinfos responser er basert på opplysninger fra nøye utvalgte informasjonskilder, og kan bygge på både skriftlig og muntlig kildemateriale. Opplysningene er behandlet i henhold til [anerkjente kvalitetskriterier for landinformasjon](#) og [Landinfos retningslinjer for kilde- og informasjonsanalyse](#).

En respons er et svar på konkrete spørsmål som saksbehandlere i utlendingsforvaltningen har stilt Landinfo, og er ikke ment å være utfyllende redegjørelser for et tema. Responsene er utarbeidet innenfor korte frister, og kildegrunnlaget er ikke alltid like bredt som i våre temanotater.

Landinfo er en faglig uavhengig enhet, og informasjonen som presenteres, kan ikke tas til inntekt for et bestemt syn på hva praksis bør være i utlendingsforvaltningens behandling av søknader. Landinfos responser gir heller ikke uttrykk for norske myndigheters syn på de forhold og land som omtales.

Referanser

Skriftlige kilder

Azizi, Hamidreza & Van Veen, Erwin (2023, 28. september). *Iran's Transition Six Months On: Repression Meets Resilience*. Haag: Clingendael. Tilgjengelig fra <https://www.clingendael.org/publication/irans-transition-six-months-repression-meets-resilience> [lastet ned 26. februar 2024].

Iran International (2023a, 15. juli). *Iran's Health Crisis: System Needs 60,000 Personnel*. *Iran International*. Tilgjengelig fra <https://www.iranintl.com/en/202307151948> [lastet ned 18. desember 2023].

Iran International (2023b, 15. desember). *Iranian Official Calls For Ban On Doctors' Emigration*. *Iran International*. Tilgjengelig fra <https://www.iranintl.com/en/202312143707> [lastet ned 31. mai 2024].

Kayhan Life (2023, 2. november). *Iran's Obstetrician Shortage Is Causing Women to Die in Childbirth, Expert Says*. *Kayhan Life*. Tilgjengelig fra <https://kayhanlife.com/authors/irans-obstetrician-shortage-is-causing-women-to-die-in-childbirth-expert-says/> [lastet ned 4. juni 2024].

Radio Farda (2023, 28. mai). «مهاجرت ۱۰ هزار پزشک متخصص دیگر از ایران، مقصد اصلی: کشورهای عربی» [Migration of "10,000" other specialists from Iran, the main destination: Arab countries]. *Radio Farda*. Tilgjengelig fra <https://www.radiofarda.com/a/emigration-doctors-iran/32432349.html> [lastet ned 31. mai 2024].

Radio Farda (2024, mars). «هشدار درباره مهاجرت متخصصان قلب کودک و بلاتکلیفی کودکان بیمار در ایران» [Warning about migration of pediatric cardiologists and uncertainty of sick children in Iran]. *Radio Farda*. Tilgjengelig fra <https://www.radiofarda.com/a/migration-doctors-iran/32864250.html> [lastet ned 30. mai 2024].

Sinaiee, Maryam (2023, 8. mai). *Emigration Of Professionals Challenges Iran's Healthcare System*. *Iran International*. Tilgjengelig fra <https://www.iranintl.com/en/202305076709> [lastet ned 15. desember 2023].

Tayebi, Ardeshtir (2024, 12. mars). Iran Official Says Health System Faces 'Disaster' Over Nurse Exodus. *RFE/RL's Radio Farda*. Tilgjengelig fra <https://www.rferl.org/a/iran-health-care-system-nurse-exodus/32858879.html> [lastet ned 27. mai 2024].

Muntlig kilde

Diplomatkilde. E-poster 24. mai 2023, 4. september 2023 og 8. mai 2024.

© Landinfo 2024

Materialet i denne publikasjonen er omfattet av åndsverklovens bestemmelser. Uten særskilt avtale med Landinfo er enhver eksemplarframstilling og tilgjengeliggjøring bare tillatt i den utstrekning det er hjemlet i lov.